

ОСНОВИ БІОЕТИКИ ТА БІОБЕЗПЕКИ

*Навчальний посібник для студентів
закладів вищої медичної освіти*

Бобирьов В. М.

Дворник В. М.

Дев'яткіна Т. О.

Важнича О. М.

Дев'яткіна Н. М.

Вінниця
Нова Книга
2020

УДК 614.253(075.8)

О-72

Рекомендовано вченою радою Української медичної стоматологічної академії як навчальний посібник для здобувачів вищої освіти ступеня магістра, які навчаються за спеціальностями 221 «Стоматологія», 222 «Медицина», 228 «Педіатрія» у закладах вищої освіти МОЗ України (протокол №5 засідання вченої ради від 11 грудня 2019 року)

Автори:

Бобирьов В. М. – професор кафедри експериментальної та клінічної фармакології Української медичної стоматологічної академії, лауреат Державної премії України, заслужений діяч науки і техніки України, д.мед.н., професор.

Дворник В. М. – професор кафедри ортопедичної стоматології з імплантологією Української медичної стоматологічної академії, д.мед.н., професор.

Дев'яткіна Т. О. – професор кафедри експериментальної та клінічної фармакології Української медичної стоматологічної академії, д.мед.н., професор.

Важнича О. М. – професор кафедри експериментальної та клінічної фармакології Української медичної стоматологічної академії, д.мед.н., професор.

Дев'яткіна Н. М. – доцент кафедри експериментальної та клінічної фармакології Української медичної стоматологічної академії, к.мед.н.

Рецензенти:

Кресюн В. Й. – професор кафедри фармакології Одеського державного медичного університету, член-кореспондент НАМН України, лауреат Державної премії України, заслужений діяч науки і техніки України, д.мед.н., професор

Лук'янчук В. Д. – головний науковий співробітник відділу медичної хімії ДУ “Інститут фармакології та токсикології НАМН України”, заслужений діяч науки і техніки України, д.мед.н., професор.

Катрушов О. В. – завідувач кафедри гігієни, екології та охорони праці в галузі Української медичної стоматологічної академії, д.мед.н., професор.

Основи біоетики та біобезпеки : навч. посіб. для студ. закладів вищої медичної освіти / Бобирьов В. М., Дворник В. М., Дев'яткіна Т. О., Важнича О. М., Дев'яткіна Н. М. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 248 с. : іл.

ISBN 978-966-382-848-0

Навчальний посібник для студентів закладів вищої медичної освіти складено згідно з програмою змістового модулю 2 дисципліни “Безпека життєдіяльності. Основи біоетики та біобезпеки” та адресовано студентам, які вивчають основи біоетики та біобезпеки. У посібнику викладено основні питання біомедичної етики з акцентом на її філософській суті та наведено тести для самоконтролю.

УДК 614.253(075.8)

ISBN 978-966-382-848-0

© Автори, 2020

© Нова Книга, 2020

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ.....	5
ПЕРЕДМОВА.....	7
Розділ 1. Біоетика як філософська галузь медицини. Принципи біоетики	8
Розділ 2. Права людини як джерело біоетичних принципів і критерії поведінки. Життя людини і здоров'я як вища цінність. Міжнародні документи про біоетику та права людини	24
Розділ 3. Соціальна справедливість. Проблеми транскультурної етики та етичних обов'язків. Біоетичні й правові проблеми співіснування традиційної та альтернативної медицини	37
Розділ 4. Формування оцінки здорового способу життя. Здоров'я. Спосіб життя як передумова довголіття, фізичного і духовного розвитку. Хвороби. Реакція людини на хворобу.....	49
Розділ 5. Стосунки лікаря з пацієнтами та іншими лікарями.....	58
Розділ 6. Біобезпека. Біоетичні аспекти та біобезпека впливу довкілля на людину. Біоетичні аспекти сільськогосподарських технологій.....	73
Розділ 7. Біоетика експериментальних та клінічних досліджень. Доказова медицина. Етичні комітети.....	86
Розділ 8. Етична оцінка статусу плода. Початок життя. Конфлікти матері і плода.....	109
Розділ 9. Біоетична оцінка та контроль генетичних технологій.....	127
Розділ 10. Біоетичні аспекти болю, страждання, реанімації та евтаназії.....	144

Розділ 11. Біоетичні аспекти трансплантації органів і гемотрансфузії	163
Розділ 12. Біоетичні проблеми ВІЛ-інфекції та інших соціально значущих інфекцій	180
Розділ 13. Біоетичні проблеми психології і психіатрії.....	194
Розділ 14. Біоетичні аспекти побічних ефектів лікарських засобів. Етичні проблеми фармацевтичної промисловості.....	206
Розділ 15. Біоетика зловживання наркотиками і алкоголізму. Психотропні препарати в контексті громадського здоров'я.....	221
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	241

Навчальне видання

Бобирьов Віктор Миколайович
Дворник Валентин Миколайович
Дев'яткіна Тетяна Олексіївна та ін.

Основи біоетики та біобезпеки

Навчальний посібник

Редактор *О. В. Марчук*
Технічний редактор *Ж. С. Швець*
Коректор *Л. Я. Шутова*
Комп'ютерна верстка: *О. С. Парфенюк*

Підписано до друку 23.07.20. Формат 60×84/16. Папір офсетний.
Гарнітура HelveticaNeueCug. Друк офсетний. Ум. друк. арк. 14,47. Зам. № 2010.

ПП “Нова Книга”
21029, м. Вінниця, вул. М. Ващука, 20
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2646 від 11.10.2006 р.
Тел. (0432) 52-34-80, 52-34-82. Факс 52-34-81
E-mail: info@novaknyha.com.ua
www.nk.in.ua